

Weinig sensatie bij citatie

Voor 2008 biedt de economen-top 30 weinig verrassingen. Ten opzichte van vorig jaar zijn de meeste economen gedaald in de rangschikking. De jongere garde zit vooral onderaan op de lijst.

Een nieuwe lente, een nieuwe citatie-oogst. De Nederlandse economen, of economen verbonden aan een Nederlandse universiteit of kennisinstelling, laten zich ook dit jaar weer rangschikken op basis van de voordracht van hun decanen of superieuren en op basis van de verkregen citaties van de *peers*. Voor 2008 wordt de ranglijst aangevoerd door een tweetal citatentrekkers van allure: de bijna tachtigjarige emeritus hoogleraar organisatie antropologie Geert Hofstede en de Nobelprijswinnaar en econometrist Clive Granger. Ten opzichte van vorig jaar zijn er vijf nieuwe namen toegevoegd aan de rangschikking en komen vijf namen in 2008 niet meer terug op de economen-top 30.

De citatie-top 30

Sinds enige jaren publiceert *ESB* eenmaal per jaar de economentop op basis van citaties. De economentop 2008 maakt gebruik van de citaties in de periode 2001 tot en met 2005 (zie kader). De ranglijst valt dit jaar uiteen in een drietal groepen: een topgroep met een score boven de 3500; een tweede groep met een score tussen de 650 en 1650; en de rest met een score tussen de 270 en 562. De eerste groep is relatief uitzonderlijk: Hofstede scoort al jaren goed in de citatiesrangschikking en is, net als vorig jaar, als eerste geplaatst. De punten worden toegekend aan de UM, hoewel Hofstede al sinds 1993 emeritus hoogleraar van deze universiteit is, en sinds 1995 *extramural fellow* in Tilburg. Granger is daarentegen sinds 2006 benoemd voor drie jaar op de Theil-leerstoel in Rotterdam en zal een beperkt aantal jaren mee kunnen doen aan de ESB-top. Voor beiden geldt dat de citaties zijn verkregen in een periode dat ze niet meer, of nog niet, aan de betreffende instelling waren verbonden. De tweede groep wordt aangevoerd door Lopez de Silanes Molina, hoogleraar *finance* in zowel Amsterdam als Parijs. Hoewel de score van Florencio Lopez aanzienlijk is gestegen ten opzichte van vorig jaar zakt hij toch een plaats op de ranglijst. In deze tweede groep heeft Van Doorslaer zijn plaats van vorig jaar weten te behouden. De enige naam die is gestegen in de ranglijst is die van Christine Moorman, hoogleraar marketing aan de Duke University. Weer terug in de ESB-economentop is Luc Soete, op een zevende plaats. De directeur van

UNU-Merit ontbrak vorig jaar in de ranglijst, en naar het zich nu laat aanzien (wellicht) ten onrechte. De laatste groep begint bij Peter Nijkamp en eindigt bij Richard Tol. In deze groep zijn Lynn Frewer, Jean-François Hennart en Ruud Huirne de opvallende stijgers in de economentop. In deze groep zitten ook drie nieuwkomers: Stewart Clegg, Diederik Stapel en Richard Tol. Stewart Clegg houdt zich als deeltijd-hoogleraar aan de VU bezig met organisatietheorie; sociaalpsycholoog Stapel is verbonden aan het Tilburg Institute for Behavioral Economics Research; Richard Tol is als econometrist en klimaatexpert verbonden aan het Economic and Social research Institute in Dublin. In tegenstelling tot in de top 30 van vorig jaar zijn Rommert Dekker, Bart Nootboom, Jack Kleijnen en Henk Tijms nu niet meer opgenomen bij de eerste dertig meest geciteerde economen.

De instituten-top 10

De rangschikking van de deelnemende instituten volgt de rangschikking van de individuele economen. Na een terugval vorig jaar heeft de Universiteit van Tilburg zich in 2008 weer weten te plaatsen op kop van de lijst. De citatie-score van de Universiteit van Tilburg is in de telperiode met meer dan een derde gestegen ten opzichte van vorig jaar. Hierdoor is de Erasmus Universiteit Rotterdam teruggedrongen naar de tweede plaats. Dit is opmerkelijk omdat de UvT geen vertegenwoordigers heeft bij de eerste vijftien van de top 30; daar staat tegenover dat de UvT wel zes deelnemers heeft bij de dertig meest geciteerden, terwijl de EUR blijft steken op vijf deelnemers. De Rotterdamse universiteit heeft mede hierdoor een toename van de citatie-score van vijftien procent. De Universiteit Maastricht heeft met zeven deelnemers in de top 30 de meeste scorenden en stijgt hierdoor naar de vijfde plaats, vanaf de zesde plaats vorig jaar. Dit is mede te danken aan een stijging van de citatie-score met een kwart. Hoewel de score van alle instellingen ten opzichte van vorig jaar is gestegen blijkt dat de afstand tussen de EUR en de UvA groter is geworden en de UvA langzaam wordt ingehaald door Wageningen. Opmerkelijk is de score van TUDelft, met een toename van tweederde, en het relatieve achterblijven van de economen uit Utrecht. De uitbouw van de economiepool in Utrecht in de afgelopen jaren zou een hogere positie in de instituentop rechtvaardigen. De Rijksuniversiteit Groningen is de enige in de top 10 waarvan de citatie-score lager is dan vorig jaar.

SINDE 1916

Tabel 1

Internationale citatie-Top 30, 2001-2005.

Plaats 2008	Plaats 2007	Naam	Affiliatie	Geboorte jaar	Score 2008	Score 2007
1	1	G.H. Hofstede (emeritus)	UM	1928	3.559	3.306
2	N	C.W.J. Granger	EUR/UCSD	1934	3.541	
3	2	F. Lopez de Silanes Molina	UvA/ENS Paris	1966	1.648	1.188
4	4	E.K.A. Van Doorslaer	EUR/UT Sydney	1966	1.001	725
5	3	B.H. Hall	UM	1945	990	850
6	8	C. Moorman	UM/Duke U.	1961	749	605
7	N	L.L.G. Soete	UM	1950	712	
8	5	A. Maddison (emeritus)	RUG	1926	703	705
9	7	M. Wedel (wildcard)	U. of Maryland/RUG	1957	677	656
10	9	P.P. Wakker	EUR/UM	1956	655	587
11	11	P. Nijkamp	VU	1946	561	494
12	12	C.A.M.F. Claessens (wildcard)	Worldbank/UvA	1959	555	476
13	10	A.A. Dijkhuizen	WUR	1953	543	519
14	17	L.J. Frewer	WUR	1960	513	368
15	13	J. Hagedoorn	UM	1950	505	471
16	14	A.L. Bovenberg	UvT	1958	504	468
17	28	J.M.A. Hennart	UvT	1947	480	274
18	15	Ph.H.B.F. Franses	EUR	1963	479	399
19	16	J.R. Magnus	UvT	1948	420	387
20	N	S.R. Clegg	UM/UT Sydney	1947	412	
21	18	H.E. Nusse	RUG	1952	383	354
22	21	P. Rietveld	VU	1952	370	301
23	19	N.R. Anderson	UvA	1961	365	330
24	20	H.G. Barkema	UvT	1957	342	303
25	N	D.A. Stapel	UvT	1966	339	
26	26	H.W. Bleichrodt	EUR	1965	324	280
27	30	R.B.M. Huirne	WUR	1962	315	264
28	27	E.E.C. van Damme	UvT	1956	307	276
29	25	J.C.J.M. van den Bergh	VU/IVM	1965	296	281
30	N	R.S.J. Tol	VU/ESRI	1969	279	

Beschouwing

In de afgelopen jaren hebben de economentoppen, terecht, veel aandacht gekregen van de bestuurders van de economische en bedrijfskundige faculteiten. De toppen zijn gebaseerd op de tellingen uit het databestand van Thomson ISI en vormen daarmee de evaluatie van het ingezette beleid van sommige faculteiten om met name in ISI-gepositioneerde tijdschriften te publiceren. Hoewel dit universitaire beleid een voorkeur heeft voor de gevestigde tijdschriften, en tijdschriften zonder ISI-meting benadeelt, voldoet het beleid aan de wens van meer transparantie en meetbare effectiviteit.

In de keuze van de voorgedragen namen schuilt echter het gevaar dat niet de effectiviteit van het onderzoek, maar het effect van de economentop wordt nagestreefd, door kandidaten naar voren te schuiven die hoog scoren maar van wie de affiliatie

Tabel 2

Instituentop 10, citaties 2001-2005.

	Instituut ¹	score
1	Universiteit van Tilburg	1.687
2	Erasmus Universiteit Rotterdam	1.660
3	Universiteit van Amsterdam	1.549
4	Wagening Universiteit and Research Centre	1.518
5	Universiteit Maastricht	1.042
6	Vrij Universiteit	988
7	Rijksuniversiteit Groningen	711
8	Technische Universiteit Delft	382
9	Universiteit Utrecht	236
10	De Nederlandsche Bank	115

¹ gecorrigeerd voor aantallen fte's

De telmethode

De uitkomst van de citatietop wordt bepaald door de telmethode. De spelregels voor de telmethode worden, in overleg met de deelnemende instituten, opgesteld door CentER. Volgens deze spelregels wordt geteld op basis van de vermeldingen in de Social Science Citation Index, de Science Citation Index, en de Arts & Humanities Index uit het databestand Web of Science van Thomson ISI. Het telvenster loopt van 2001 tot en met 2005 en citaties geteld in tijdschriften die in deze periode zijn verschenen worden opgenomen in de citatietop. Deze citaties mogen op hun beurt verwijzen naar publicaties uit de periode 1989–2005. Het telvenster verschuift ieder jaar een teljaar. Door een verschuivend venster wordt er verondersteld dat de leeftijd van de onderzoekers niet noodzakelijk de kansen in de citatietop beïnvloeden.

De namen van de onderzoekers zijn voorgedragen door de deelnemende instituten. De zes grotere faculteiten (EUR, RUG, UM, UvA, UvT, VU) leveren elk twintig namen aan, terwijl de kleinere instituten (UU, WUR, DNB, TUD) elk vijf namen voordragen. De faculteiten van Nijmegen en van Twente doen ook dit jaar niet mee. De namen die door de instituten worden aangeleverd vormen de groslijst van economen. De citatietop vormt aldus een afspiegeling van de rangschikking van de economen die door de deelnemende instituten zijn voorgedragen.

Sommige economen hebben ook affiliaties met onderzoeksinstituten die niet deelnemen aan de citatietop. Deze affiliatie wordt niet vermeld, met uitzondering van een tweede affiliatie met een buitenlandse instelling. De onderzoekers zijn in de gelegenheid geweest de selectie van hun citaties te corrigeren, waarna de impact van de complete citatielijsten kon worden bepaald.

Instellingen kunnen een eigen keuze maken bij het invullen van de quota (twintig resp. vijf namen). Voor de publicatietop en de citatietop worden verschillende lijsten aangeleverd, omdat de instellingen verschillende economen als kanshebbers zien voor een hoge notering in de verschillende rangschikkingen. Sommige instellingen nomineren alleen voltijders, zodat bijvoorbeeld hoogleraren met een deeltijdaanstelling buiten de boot vallen. De voorgedragen personen moeten voor twintig procent of meer zijn verbonden aan de Nederlandse universiteit.

Hoewel over Nederlandse universiteiten wordt gesproken, gaat het meestal om faculteiten economie, of vakgroepen economie. Onderzoekers van andere faculteiten komen alleen in aanmerking als de desbetreffende universiteit daarvoor binnen het quotum ruimte gemaakt. Ook hierdoor kunnen er verschillen optreden tussen universiteiten, waardoor bijvoorbeeld een hoogleraar economie aan een faculteit sociologie in de ene stad wel wordt meegeteld en in een andere stad niet. Bij onderzoekers die recentelijk van universiteit zijn gewisseld is het mogelijk dat ze noch door de oude noch door de nieuwe universiteit worden voorgedragen voor de telling.

De volgorde van de geciteerde auteurs (bij co-auteurschap) speelt in de telling geen rol. Er wordt wel gecorrigeerd voor zelfcitaties, die niet worden meegeteld, terwijl eventuele citaties van co-auteurs wel worden meegeteld. De totaalscore is een ongewogen optelling van alle citaties van het werk van de betreffende onderzoeker.

De auteur dankt Lisette Ligtenberg en alle andere medewerkers van CentER voor het samenstellen van de toppen.

met de instelling beperkt is. Hoewel dit streven per instelling zal verschillen, kan deze benadering de transparantie alsnog verminderen, en het zicht op de relatieve positie van de deelnemende instellingen ernstig schaden. Op termijn zal het politieke kortetermijngewin bij hoge klasseringen niet opwegen tegen de inhoudelijke bijdrage die de faculteit daadwerkelijk levert.

Daarnaast, mede gezien de impact die de economentop heeft op de interne verdeling van middelen bij sommige instellingen, lijkt het in het belang van de faculteiten dat de middelen ten goede komen aan de personen of groepen die daadwerkelijk bijdragen aan het toekomstig onderzoek in die faculteiten.

Conclusie

De economen-top 30 voor 2008 levert weinig sensationele veranderingen op en is in grote lijnen een kopie van vorig jaar. De veranderingen komen met name van voorgedragen namen met een beperkte affiliatie met een instelling. Gezien de leeftijdsopbouw van de deelnemers in de staart van de lijst is de verwachting dat deze ranglijst de komende jaren een geleidelijk veranderend beeld te zien zal geven.

